

Gdje su pokopani hrvatski skladatelji i pisci o glazbi

U svijetu u nekim gradovima, npr. u Parizu, može se na ulazu u groblje dobiti umnoženi primjerak s podacima gdje su na dotičnom groblju pokopane ličnosti određene struke. Naravno, na ulazu iz groblja taj se popis vraća. Dok se kod nas ne uvede takav običaj, mislim da bi i ovaj popis mogao dobro poslužiti, a ujedno dati i pobudu za dopunu podataka tamo gdje za sada još nedostaju podaci.

Kad se desila nemila pojava (oko god. 1970.) da su neki pokojnici eksumirani iz svojih počivališta u arkadama na Mirogoju, pokrenuta je zamisao da se stručna društva pobrinu da se ne dira u grobove njihovih pokojnih članova odnosno ranijih pokojnika te struke. Tako je Društvo hrvatskih

skladatelja poduzelo korake za potrebnu zaštitu, te je prof. Bruno Prister za spomenuto društvo sabrao podatke o mjestima gdje su pokopani pojedini skladatelji, odnosno pisci o glazbi.

Umjesto da ti podaci leže u nekom uredu, smatram da je korisno — iz raznih razloga (uređivanje i uzdržavanje grobova, obljetnice, pohodi i dr.) — da se objelodane i učine pristupačnima, te sam su sretno sretljivošću prof. Pristera, koji mi je te sabrane podatke stavio na raspolaganje, a na čemu mu ovdje posebno zahvaljujem, kao i naknadno sabrane podatke nastojao tako svrstati, da budu što pregledniji, te da se omogući što laglje snalaženje.

A) Pokopani u Zagrebu (Mirogoj)

Prezime i ime	God. rođ. i smrti	Polje, grob ili arkada, stanica	Opaske
Albini Srećko	1869—1933	97, 131	
Andrić Josip	1894—1969	40a, 28	
Barlé Janko	1869—1941	IV vel. pav., 36	
Benić Krešimir	1887—1961	g. ist. 4, 18	
Bersa Blagoje	1873—1934	19a, 7	
Biro Miroslav	1895—1960	Ev. 1, 131	
Brajša-Rašan Matko	1859—1934	57a, 23	
Canić Josip	1879—1933	21a, 54	
Canjuga Anselmo	1894—1952	37, 32	
Cugšvert Miroslav	1844—1894	45, 12	
Dobronić Antun	1878—1955	42, 54	
Dugan Franjo st.	1874—1948	21, 38	
Dugan Franjo ml.	1901—1934	21, 38	
Eisenhuth Đuro	1841—1891	50, 35	
Faller Nikola	1862—1938	VIII vel. pav., 535	
Goglia Antun	1867—1958	mala ark. br. 54, st. 462	
Grančarić Slavomir	1878—1941	139, 80	
Ivšić Matija	1894—1963	70, 7—8	
Janković Slavko	1897—1971	162, 46	
Junek Ćiril	1872—1928	77a, 110	
Kačerovski Bogomir	1873—1945	12a, 16	
Kasović Marcel	1896—1973	67, 271	

Prezime i ime	God. rođ. i smrti	Polje, grob ili arkada, stanica	Opaske
Kassowitz-Cvijić Antonija	1865—1936	V. vel. pav.	
Kirigin Ivo	1914—1964	45a, 147	
Klaić Vjekoslav	1849—1928	7, 49	
Koerbler Milivoj	1930—1971	10, 20	
Kolander Vatroslav	1848—1912	4, 18	
Kostanjevac Franjo	1839—1910	10a, 22	
Košćica Viktor	1890—1953	57, 41	
Krenedić Kazimir	1896—1956	41, 23	
Krežma Franjo	1862—1881	10, 25	
Kuhač Franjo	1834—1911	IV. mali pav., 13	
Lhotka Fran	1883—1962	ark. 19a, 159	
Lichteneger Vatroslav	1809—1885		1927. ekshumiran u kosturnicu
Lisinski Vatroslav	1819—1854	III. vel. pav.	
Lučić Franjo	1889—1972	48, 16	
Magdalenić Miroslav	1906—1969	62a, 246	
Majer Milan	1895—1967	11a, 88	
Mitrović Andro	1879—1940	78, 271	
Mohaček Božidar	1916—1944	132, 18	
Molnar Aleksandar	1895—1962	ev. 1, 141	
Muhvić Ivan	1876—1942	9a, 54	
Novak Vilko	1865—1918	42a, 39	
Novak Vjenceslav	1859—1905	67, 7	
Odak Krsto	1888—1965	69, 16	
Oertl Ivan	1827—1889		eksh. u kost.
Paljetak Vlaho	1893—1944	27, 16	
Pomykalo Ferdo	1915—1973	124, 15/V.	
Prejac Đuro	1870—1936	20, 24	
Rajter Rudolf	1912—1970	135, 161	
Reyschill Ivan	o. 1811—1877		eksh. u kost.
Sachs Milan	1884—1968	III. žid. vel. pav.	
Schneider Artur	1879—1946	22, 3	
Stahuljak Vladimir	1876—1960	28a, 113	
Stančić Svetislav	1895—1970	8, 27—28	
Stöckl Anton	1851—1902		1924. eksh. u kost.
Stojanović Josip	1909—1972	145, 41	
Šafranek-Kavić Lujo	1882—1940	32, 22	
Šimaček Rikard	1899—1959	7a, 106	
Širola Božidar	1889—1956	128, 127	
Štefanini Nikša	1905—1973	g. —ist. 6	
Švarc Antun	1823—1891		eksh. u kost.
Tkalčić Juro	1877—1957	8, 14	
Vaić Đorđe	1907—1951	4, 9	
Vančaš Antun	1867—1888	8, 34	
Vidošić Tihomil	1902—1973	93, 78	
Vilhar-Kalski Franjo	1852—1928	9a, 44	
Zajc Ivan	1832—1914	ark. 21 B	

Napomena: Od stranih skladatelja na Mirogoju je je pokopan Nedbal Oskar 1874—1930 II. vel. pav.

B) Pokopani izvan Zagreba

Bjelovar	Rusan Ferdo	1810—1879
Bogovići (kraj Malinske)	Karabaić Nedjeljko	1924—1958
Karlovac	Tačlik Rudolf	1894—1942
Kaštel Novi	Koludrović Milivoj	1881—1959
Koprivnica	Pintarić Fortunat	1798—1867 (Franjevačka crkva)
Našice	Pejačević Dora	1885—1923
Novi Marof	Rukavina Friderik	1880—1940
Opatija	Matetić-Ronjgov Ivan	1880—1960
Osijek	Fosić s. Tarzicija	1895—1958
Podgrađe (kod Marije Bistrice)	Kirschhofer Antun	1807—1849
Rijeka, Trsat	Gržinić Vjekoslav	1932—1970
Samobor	Livadić Ferdo	1798—1878
	Reizer Milan	1882—1946
	Vanjek Josip	1844—1905
	Zjalić Milan	1877—1931
Slavonski Brod	Brlić Andro	1893—1931
Split	Hatze Josip	1879—1959
	Jozefović Oskar	1890—1941
	Parać Ivo	1892—1954
Varaždin	Filić Krešimir	1891—1972
	Padovec Ivan	1800—1873 (2-12-10-I)
	Rosenberg-Ružić Vjekoslav	1870—1954 (1-3-25-I)
	Slogar Janko	1871—1946
	Stöhr Antun	1847—1923 (1-8-74-I)
Virovitica	Kolb Kamilo	1887—1965
Vrapče	Stahuljak Milan	1898—1962

C) Pokopani izvan SR Hrvatske

Beograd	Štolcer-Slavenski Josip	1896—1955
Subotica	Vidaković Albe	1914—1964
Prag	Mandić Josip	1883—1959
Detroit (?)	Kunc Božidar	1903—1964

D) Neutvrđeno, treba istražiti

Adamović Bela	1856—1934	
Bersa Vladimir	1864—1927	(Zadar?)
Hadrović Stjepan	1863—1934	(Sarajevo?)
Kolarić Pajo	1821—1876	
Lžičar Slavoljub	1832—1901	(Petrinja?)
Prandau Karlo	1793—1865	
Runjanin Josip	1821—1878	(Novi Sad?)
Strmić Nikola	1839—1896	(Zadar?)

Napomene: 1) U popisu nisu navedeni F. Čačković-Vrhovinski 1789—1865, M. Hajko 1820—48, J. Juratović 1796—1872, F. Pokorni 1825—59, D. Turany 1806—72, V. Vernak 1834—63 i J. K. Wisner-Morgenstern 1783—1855. Oni su umrli prije otvaranja groblja na Mirogoju, pa uprava groblja nema podataka o njima. (Prema dru Širolu Wisner-Morgenstern pokopan je — kao koralist — u

Prvostolnoj crkvi u Zagrebu.)

2) Stradali su u vrijeme II. svjetskog rata, pa nisu poznati grobovi Žige Hirschlera (1894—1941), Mirka Kolarića (1910—194?), Ernesta Krajanskog (1885—1941), Pavla Markovca (1903—1941) i Rikarda Švarca (1897—1942). Isto tako nije poznat grob Stanislava Stražnickog (1883—1945).

3) Ovdje su navedeni skladatelji i pisci 19. i 20. stoljeća. Podaci se odnose na umrle do kraja 1973.

Pregled po poljima i arkadama (na Mirogoju pokopanih)

Polje	1	ev. Molnar
	4	Kolander, Vaić
	4	g. —ist. Benić
	7	Klaić
	7a	Šimaček
	8	Stančić, Tkalčić, Vancaš
	9a	Muhvić, Vilhar
	10	Köerbler, Krežma
	11a	Majer
	12a	Kačerovski
	19a	Bersa
	20	Prejac
	21	Dugan st. i ml.
	21a	Canić
	22	Schneider
	27	Paljetak
	28a	Stahuljak V.
	32	Safranek-Kavić
	37	Canjuga
	40a	Andrić
	41	Krenedić
	42	Dobronić
	42a	Novak Vilko
	45	Cugšvert
	45a	Kirigin
	48	Lučić
	50	Eisenhuth Đ.
	57	Košćica
	57a	Brajša-Rašan
	62a	Magdalenić
	67	Novak Vjenc., Kasović M.
	69	Odak
	70	Ivšić
	77a	Junek
	78	Mitrović
	93	Vidošić
	97	Albini
	124	Pomykalo
	128	Širola
	132	Mohaček
	135	Rajter
	139	Grančarić
	145	Stojanović
	162	Janković

Arkade:

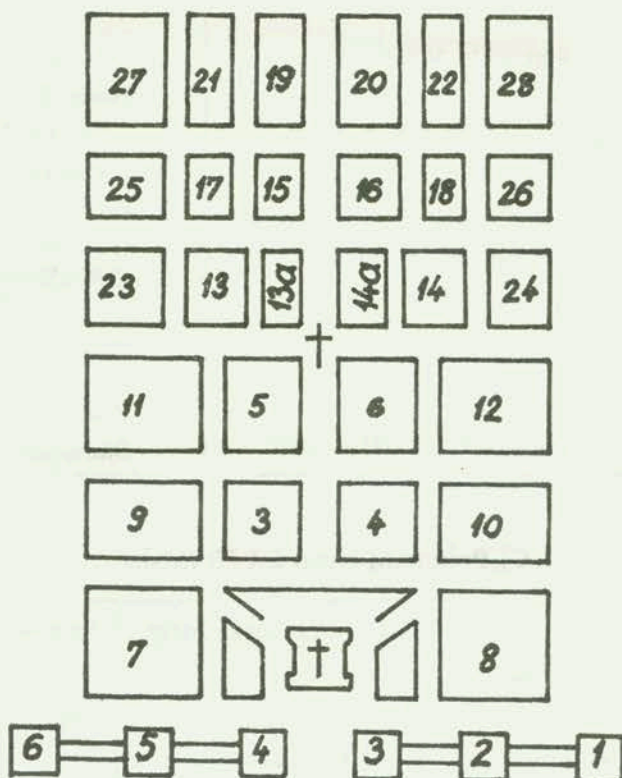
<i>Veliki paviljon</i>	II: Nedbal
	III Lisinski
	IV Barle
	V Kassowitz A.
	VIII Faller
	III žid. Sachs

<i>Mali paviljon</i>	IV Kuhač
<i>Arkade</i>	19a Lhotka
	21b Zajc
<i>Mala arkada</i>	54 Goglia

Kako se snaći?

Dok su u starije vrijeme groblja bila obično oko crkava, god. 1876. otvoreno je groblje na Mirogoju, a god. 1952. ono na Miroševcu. Ipak, istaknute ličnosti pokopane su na Mirogoju. Ali kako se groblje na Mirogoju tokom vremena proširivalo, snalaženje postajalo je sve zamršenije. Prvih

28 polja (zapravo 26, od 3—28) pravilno je raspoređeno (vidi nacrt), te su ona s neparnim brojevima lijevo, a ona s parnim oznakama desno od glavnog puta. Za daljnja polja ta pravilnost ne postoji, pa se radi nalaska traženog polja moramo poslužiti nacrtom koji je izložen kod ulaza u groblje, lijevo od kapelice. Nadalje s oznakama polja ima poteškoća, jer npr. u prvom redu (Arkadna cesta (na desnoj strani poslije 8. polja dolaze dva polja za pokojnike grko-istočne vjere (označeno kao polje 1 i 2), zatim jedno polje za evangelike (opet označeno kao polje 1) i 7 polja (1—4, 9—10, 13) za pokojinke židovske vjere. Na starom dijelu groblja — ograđenom arkadama na početku lijeve strane od ceste — ima 110 polja. Tu su polja još dosta pravilno raspoređena, iako je brojčano označavanje nepregledno, jer je 108. polje na kraju groblja, 110 polje je gotovo na suprotnoj strani tj. na rubu lijeve strane. Još je teže snalaženje na novom dijelu groblja, gdje su vijugavi putevi.

Nacrt groblja na Mirogoju

I s brojčanim oznakama paviljonâ arkada nije jednostavno. Očekivalo bi se da »ilirski arkada« (odmah kod glavnog ulaza desno) ima broj 1, no nije tako — taj »veliki paviljon« ima oznaku broj 3. Ti veliki paviljoni na desnoj strani od ulaza počinju s brojem 1 kod puta između polja 8 i grko-istočnog polja 1 te idu prema glavnom ulazu; veliki paviljoni br. 4—7 su na lijevo od glavnog ulaza. Na istoj lijevoj strani, nakon sporednog ulaza (nasuprot Grobnog ureda) slijede tzv. mali paviljoni, tri u istom smjeru, i dalje još dva između starog i novog dijela groblja. Na desnoj strani od glavnog ulaza — poslije spomenutih velikih paviljona br. 3, 2, 1 — slijede grko-istočni paviljon 1, rimokatolički broj 8, te broj 1—3 židovski.

Što bi trebalo učiniti?

Prvo bi trebalo urediti stari dio groblja, dati mu pravilan (pravokutni) oblik i ograditi ga arkadama. To bi arhitektonski lijepo djelovalo, a ne bi predstavljalo gotovo nikakav izdatak, jer bi se prodajom mjesta u tim novim arkadama lako došlo do sredstava za njihovu izgradnju. Pri tome bi pojedine nove paviljone arkada trebalo predvidjeti za zaslužne ličnosti pojedinih struka — znanstvenici, književnici, glazbenici (skladatelji, reproduktivci, pedagozi), likovni umjetnici, članovi kazališta, filmski glumci i slično. A tada, kad bi taj dio bio ograđen, možda bi se u tom starom dijelu groblja mogla provesti nova numeracija polja (temeljno načelo ostalo bi i dalje: parna polja na desnoj, a neparnim brojevima označena na lijevoj strani od glavnog ulaza). To bi bio znatan posao, ali dobilo bi se na preglednosti.

Što se tiče novoga dijela groblja i on bi trebao dobiti neki rubni zid, koji bi mogao — kad Zagreb dobije krematorij — poslužiti za smještaj urna s pepelom.

*
* * *

Naravno, moglo se dogoditi da je poneki skladatelj ili pisac o glazbi u ovome popisu izostavljen. No ipak je ovdje sabran znatan dio podataka, tako da se može raditi samo o pojedinim nadopunama. Bit ćemo zahvalni za svaki podatak koji dobijemo na temelju ovoga člana, kako bismo taj popis mogli naknadno još upotpuniti. Ako bi to bila pobuda i za ostale struke da nešto slično poduzmu i objelodane, mislim da bi se time mnogo učinilo, jer »Rod bo samo koj' si mrtve štuje...«

Josip Nagy

Moja sjećanja na Blagoja Bersu

U povodu tridesete godišnjice smrti hrvatskog skladatelja Blagoja Berse (1873—1934) na petoj priredbi Muzičke akademije u Zagrebu održanoj 12. travnja 1964. izveden je koncert pod nazivom »Djela Blagoja Berse«. Stota obljetnica njegova rođenja pada na 21. prosinca 1973., a četrdeseta njegove smrti na 1. siječnja 1974. Na domaku ovih spomendana Bersini prijatelji, štovatelji i đaci sjetili su se svog plemenitog druga i nastavnika 28. ožujka o. g. u Povijesnom muzeju Hrvatske, a 29. ožujka u Gradskoj knjižnici. S osobitim poštovanjem iznosile su se njegove vrline i zasluge za glazbeni umjetnost. Evo k tome nekoliko podataka i ličnih uspomena o njemu.

Onome što o njemu kažu muzički stručnjaci, od muzike kradomice malko nadahnut, dodat ću neka svoja sjećanja. Iskrena, topla i prijateljska Blagojeva veza sa mnom, s mojim roditeljima, komisija kojoj je na čelu bio Ivan Bersa, a moj mučena do njegove smrti. Bio je to nastavak prijateljstva koje su gajili naši roditelji, osobito očevi. U doba kad je Blagojev otac Ivan bio predsjednik Prizivnog suda u Zadru, moj je otac bio savjetnik Višeg zemaljskog suda u Splitu. Oni su se prigodice dopisivali i posjećivali. Blagojev otac dolazio je po službenoj dužnosti češće u Split nego što je moj odlazio u Zadar. Ljeti g. 1893. ili 1894. — ne sjećam se sasvim točno — jedna sudačka komisija kojoj je na čelu bio Ivan Bersa, a moj otac bio njen član, trebala je obići sudove na Jadranskoj obali. Putovalo se parobrodom »Metković« tadanjeg austrijskog Lloydja. Moj je otac poveo sa sobom svoju majku i mene, a Bersa svoju suprugu, rođenu Medici, i jednog sina. Nisam siguran da li je to bio Blagoje ili njegov stariji brat Josip, kojega je kasnije veoma zanimala arheologija i koji je surađivao u časopisu don Frane Bulića »Buletino di archeologia e storia dalmata«, kasnijem »Vjesniku za arheologiju i historiju dalmatinsku«. Put nas je dovaio i u Pulu, gdje je mladi Bersa vrlo pažljivo razgledao Arenu, taj di-

van spomenik rimske kulture. Uzgred rečeno, Austrija, venecijanska od same Venecije koju je naslijedila u Dalmaciji, pisala je ime spomenutog parobroda »Metkovich«. Ovakvo iskrivljavanje, kao i nametanje mađarskih imena jadranskim brodovima koji su plovili uzduž naše obale, nije ostalo nezapaženo ni Vatroslavu Jagiću (Korespondencija, izd. Jugoslavenske akademije, I, 92).

Kad je Blagoje Bersa došao iz Sarajeva u Split, zatekao me kao đaka u Zvonimirovoj glazbenoj školi. Glavni mi je predmet bio violina, a jedan od sporednih tamburanje u tamburaškom orkestru koji je vodio M. Obuljen. Ovaj je potkraj Prvog svjetskog rata bio u Beču vlasnik »Edition Slave«, za koju je i Blagoje (Marija Kuntarić: »Blagoje Bersa« Zagreb 1959. str. 15.) radio.

U jesen 1902. nakon položenog ispita zrelosti preselio sam se s roditeljima u Graz, gdje sam godinu dana studirao na sveučilištu slavensku filologiju kod prof. Murka i K. Štrekelja, kao i neke sporedne i nadopunjujuće predmete. Nekako u isto doba došao je u Graz i Blagoje Bersa sa svojom mladom suprugom. Bio je veoma zaposlen kao dirigent u kazalištu, naročito zbog toga što su se tada mnogo izvodila Wagnerova djela do kojih je gradačka publika vrlo mnogo držala; no Bersa nije bio time nimalo zadovoljan. Gospođa Bersa pratila ga je redovito u kazalište, no ako nije bila tamo, čekala ga je kod nas — stanovali smo nedaleko kazališta u Morellenfeldgasse 23 — dok bi on došao po nju. K nama bi redovito zalazila i punica dra Gaje Bulata, udovica Perković, i članovi velike porodice Marcatti iz Kotora. Društvo je znalo ostati na okupu do kasno u noć i čekalo hoće li Blagoje doći iz kazališta dobro raspoložen i zadovoljan ili namgrođen i nezadovoljan.

Studenti-slavisti u Grazu bili su pretežno Slovenci, zatim Hrvati, među njima i pok. prof. Ramiro Bujas, Srbi i, ako se ne varam, dva Bugarina. Prof. Matija Murko znao je vrlo zgodno udesiti svoj nastavnički rad, kako bi se njegovi đaci što